

Dosarul nr.3ra-837/19

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Râșcani (I.Rabei)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A.Corcenco, D.Stănilă, D.Corolevschi)

ÎNCHEIERE

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Ion Druță

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Scorpan Constantin împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei,

împotriva deciziei din 14 martie 2019 a Curții de Apel Bălți prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 19 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani

c o n s t a ț ă

La 05 septembrie 2018 Scorpan Constantin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei nr.X-02/995 din 27 iunie 2018 și a răspunsului nr.S-1555/18 din 16 august 2018, cu obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani de a recalcula și include în vechimea de muncă perioada de patru ani, două luni și opt zile.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în perioada 01 mai 1994 — 18 decembrie 2009, a efectuat serviciul în organele afacerilor interne. La data de 18 decembrie 2009 a fost concediat cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI. Reieșind din vechimea de muncă, inclusiv serviciul militar în perioada 10 octombrie 1985-16 mai 1993, începând cu 18 decembrie 2009, i-a fost stabilită pensie în baza Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 privind asigurări cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, în mărimea de 62% din suma soldei. Dar, la calcularea vechimii în muncă, în cazul său, nu a fost luat în considerare faptul că în perioada 16 octombrie 1995 - 24 decembrie 1999, în termen de 4 ani 2 luni și 8 zile a ocupat funcția de șef al izolatorului de detenție provizorie al CPR Râșcani.

Conform lit. d) pct. 8 din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii de muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din

trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, în calcul vechimii în muncă pentru serviciu în izolatoarele de urmărire penală se aplică înlesnire - două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Conform prevederilor din lit.c), art. 18 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, în vechimea de muncă, timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite se include în condițiile avantajoase.

Astfel, la calcularea vechimii în muncă pentru acordarea pensiei, în mod nejustificat nu au fost incluse în vechimea de muncă 4 ani, 2 luni și 8 zile. Respectiv, mărimea pensiei, ținând cont de adaosul de 3%, prevăzut de lit.a), art. 14 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, ar fi trebuit să fie majorată la maximum 75% din suma soldei.

A susținut că, la data de 11 august 2018, s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani cu privire la corectarea greșelii omise și recalcularea pensiei în condițiile art. 61 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993.

La fel, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani nr. X-02/995 din 27 iunie 2018, i-a fost refuzat în recalcularea pensiei, refuz pe care îl consideră ilegal și neîntemeiat. Or, Decizia respectivă are un caracter abstract, neargumentat și formal.

Astfel, nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani privind refuzul în recalcularea pensiei, la 17 iulie 2018, a contestat decizia dată în baza art. 14 al Legii contenciosului administrativ.

Prin scrisoarea nr. S-1555/18 din data de 16 august 2018, cererea sa prealabilă a fost respinsă de către CNAS pe același temei ca și de către CTAS Rîșcani.

A considerat deciziile privind refuzul de a include în vechimea în muncă 4 ani 2 luni și 8 zile în baza prevederilor, prevăzute în lit. d), pct. 8 din Hotărârea Guvernului RM nr. 79 din 21 februarie 1994, și recalcularea pensiei în baza acestor temeiuri, ca ilegale și supuse anulării.

A solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani din 27 iunie 2018 și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. X-02/995 din 27 iunie 2018, cu obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani de a recalcula și include în vechimea muncă perioada de patru ani, două luni și opt zile.

Prin încheierea din 02 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani s-a dispus respingerea ca fiind neîntemeiată a cererii înaintate de reprezentantul CNAS cu privire la excepția de tardivitate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Scorpan Constantin împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani acțiunea a fost admisă integral. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani nr. X-02/995 din 27 iunie 2018 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1555/18 din 16 august 2018, cu obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani de a recalcula și include în vechimea de muncă a lui Scorpan Constantin perioada de patru ani, două luni și opt zile.

Prin decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 19

noiembrie 2018 și încheierea din 02 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că în conformitate cu art. 1 alin.(1) al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele afacerilor interne.

Conform prevederilor art.18 lit. c) al Legii privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei, în conformitate cu art.13 lit. a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite — în condițiile avantajoase.

Astfel, instanța de apel a menționat că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne se acordă înlesnirea de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în izolatoarele de urmărire penală.

Instanța de apel a indicat că prin încheierea instanței de fond din 02 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani s-a dispus respingerea ca fiind neîntemeiată a cererii înaintate de reprezentantul CNAS cu privire la excepția de tardivitate or, instanța de fond corect a concluzionat că, achitarea pensiei pentru vechime în muncă este o prestație succesivă, și în astfel de circumstanțe dreptul reclamantului la acțiune curge de la data la care fiecare prestație devine exigibilă, adică de la data ultimei achitări a pensiei efectuate.

Totodată, potrivit art. 17 alin. (1) lit. a) al Legii contenciosului administrativ, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia.

În speță, reclamantul Scorpan Constantin, nefiind de acord cu răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1555/18 din 16 august 2018 privind refuzul în recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă (f.d.7), s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată la data de 05 septembrie 2018, astfel respectând termenul prevăzut de lege de 30 zile.

Prin recursul depus la 18 mai 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art.195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei integrale la data de 13 aprilie 2019 și a fost recepționată de către Casa Națională de Asigurări Sociale conform avizului de recepție la 17 aprilie 2019 (f.d.79).

Astfel recursul declarat la 18 mai 2019 se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă,

din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Ion Druță

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru